

A célhatározó

A célhatározó olyan mondatot jelent, ami azt fejezi ki, milyen célból teszünk valamit. Például:

Azért mentem a könyvesboltba, hogy vegyek egy könyvet.

Elmentem az étterembe, hogy megvacsorázzam.

Az angolban alapvetően két szerkezettel fejezzük ki a célhatározót.

1. Ezt főleg olyan esetben használjuk, amikor ugyanaz az „elkövető”. (Elméletileg ide is be lehetne tenni másik „elkövetőt” de az bonyolult és viszonylag ritka is, ezért nem tárgyaljuk.) Háromféle változata van:

*Elmentem az étterembe, hogy megvacsorázzam. = I went to the restaurant **to** have dinner.*

A **to** a leggyakoribb.

*Elmentem az étterembe, hogy megvacsorázzam. = I went to the restaurant **in order to** have dinner.*

*I ate little **in order not to** be fat. = Keveset ettem, hogy ne legyek dagi.*

A **to+ige** tagadása a **to** elé tett **not** szóval történik.

*I do a lot of exercise **in order to** lose weight. = Sokat tornázom, hogy lefogyjak.*

Az **in order to** hivatalosabb (és ritkább), mint a **to**.

*Elmentem az étterembe, hogy megvacsorázzam. = I went to the restaurant **so as to** have dinner.*

*Maca practised a lot **so as to** be a good pianist. = Maca sokat gyakorolt, hogy jó zongorista legyen.*

A **so as to** még hivatalosabb (és ritkább), mint az **in order to**.

Mint fentebb említettem, ebben a fajta célhatározói mellékmondatban (**to + ige, in order to + ige, so as to + ige**) nincs „elkövető” (lehetne, de az macerás, ahogy fentebb írtam) tehát a **főmondat elkövetője vonatkozik erre a mellékmondatra is. Amennyiben a to-val (in order to-val) kezdődő mellékmondat a mondat elején van, akkor utána mindig vesszőt kell tennünk!**

Vigyázzunk, mert a szenvedő szerkezet gondolkodás nélküli használatával (például tudományos szövegekben) könnyen írhatunk hibás mondatokat! Példa:

To improve the product, a new manufacturing technology was used.

A mondat alanya, a gyártástechnológia fogja javítani a terméket? Ez a mondat ezt jelenti. A legegyszerűbb javítás a cselekvő szerkezet:

To improve the product, we used a new manufacturing technology. = (Annak érdekében,) hogy javítsuk a terméket, új gyártástechnológiát használtunk.

Így már mi voltunk azok, akik javítottuk a terméket!

2. Ezt leggyakrabban (de nem kizárólag) olyankor használjuk, ha az „elkövető” különböző a mondat két részében. **So that** helyett ritkábban **in order that** is lehet!
*I bought food **so that** my son could eat.* = Vettem ételt, hogy a fiam tudjon enni.
*Maca practised a lot **in order that** she would be a good pianist.* = Maca sokat gyakorolt, hogy jó zongorista legyen.

*I ate little **so that** I wouldn't be fat.* = Keveset ettem, hogy ne legyek dagi.

*I helped Joe **so that** he could do it.* = Segítettem Joe-nak, hogy meg tudja csinálni.

*I do a lot of exercise **so that** I will lose weight.* = Sokat tornázom, hogy lefogyjak.

*I took out the dustbin **so that** the rubbish would be taken away.* = Kivitettem a kukát, hogy elvigyék a szemetet.

Sajnos, néha a *so that* kifejezésből a *that*-et kihagyják! Ez szörnyű! Például:

*I turned on the radio **so (that)** I could hear some music.* = Bekapcsoltam a rádiót, hogy halljak egy kis zenét.

A „so” viszont jelentheti azt is, hogy „ezért”, tehát a mondat azt is jelenthetné, hogy: *Bekapcsoltam a rádiót, ezért hallottam egy kis zenét.* Ez félreérthető!

Néha a *so that*-ből a *so*-t hagyják ki, és a *that* marad, ez szerencsére nagyon ritka (és hivatalos). Példa:

*He died **that** others might live.*